

Zaaknummer: 1478535

Raadsvergadering d.d. 28 november 2023 agendapunt 8

Aan:

De Gemeenteraad

Vries, 10 oktober 2023

Portefeuillehouder(s):	Gemeenteraad
Behandelend ambtenaar: Doorkiesnummer:	K.A. Commijs 810
E-mail adres:	k.commijs@tynaarlo.nl
Bijlage(n):	1 Rekenkameronderzoek 'Ruimte voor de toekomst: onderzoek naar besluitvorming bestemmingsplan Vries Zuid' 2 Bestuurlijke reactie

Onderwerp

Rekenkameronderzoek besluitvorming bestemmingsplan Vries Zuid

Gevraagd besluit

1. Bij toekomstige ruimtelijke besluitvormingsprocedures duidelijke kaders te stellen door:
  - a. Belangrijke begrippen te omschrijven;
  - b. Beleidsuitgangspunten en dilemma's te bespreken;
  - c. Een gezamenlijke opdracht aan het college te geven en;
  - d. Vaste momenten af te spreken waarop het college verantwoording aflegt over de voortgang van de bestemmingsplanprocedure

Wat willen wij hiermee bereiken?

Naar aanleiding van signalen uit de gemeenteraad heeft de rekenkamer onderzoek laten uitvoeren naar de wijze waarop de raad invulling heeft gegeven aan zijn kaderstellende rol bij het ruimtelijk besluitvormingsproces rondom de ontwikkeling van de woonwijk Vries Zuid. Dit onderzoek, dat is uitgevoerd door onderzoeks- en adviesbureau Pro Facto, biedt relevante inzichten, zeker in het licht van de inwerkingtreding van de Omgevingswet volgend jaar.

In het onderzoeksrapport bevelen de onderzoekers de raad het volgende aan:

1. Stel duidelijke kaders en zorg ervoor dat duidelijk is wat met belangrijke begrippen wordt bedoeld;
2. Ga uitgebreider met elkaar uitgebreider het gesprek aan over beleidsuitgangspunten en bediscussieer dilemma's;
3. Ontwikkel participatiebeleid en bepaal concrete doelen van participatie;
4. Voorzie in vaste momenten waarop het college verantwoording aflegt over de voortgang van de uitvoering van een bestemmingsplan (bijvoorbeeld in jaarstukken). Geef daarbij zo concreet mogelijk aan over welke onderwerpen het college informatie moet verstrekken.

Met deze aanbevelingen kan de raad zijn kaderstellende en controlerende rol in toekomstige ruimtelijke besluitvormingsprocessen versterken. Voor wat betreft aanbeveling 3 verwijst de rekenkamer naar bestaand beleid. Op 21 december 2021 zijn de visie en de verordening 'Inwoner- en overheidsparticipatie' vastgesteld. Ontwikkeling kan hier daarom als doorontwikkeling worden gelezen.

Waarom komen we nu met dit voorstel?

De Rekenkamer Tynaarlo wil met zorgvuldig onderzoek en een positief-kritische houding bijdragen aan de transparantie van het gemeentelijk handelen en het verbeteren van de kwaliteit van gemeentelijk openbaar bestuur. Ieder jaar voert de rekenkamer een aantal onderzoeken uit die gericht zijn op de doelmatigheid,

doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid. Dit onderzoek is daar een van.

Wat ging er aan vooraf

Op 15 december 2020 heeft de raad van de gemeente Tynaarlo het bestemmingsplan Vries Zuid vastgesteld. Dit bestemmingsplan voorziet in de ontwikkeling van een nieuwe woonwijk met maximaal 75 woningen aan de zuidzijde van het dorp Vries. Het plan moet een gemêleerde woonwijk mogelijk maken met grondgebonden woningbouw, waarbij afhankelijk van vraag en behoefte zowel ruimte is voor vrijstaande woningen en tweekappers, als ook voor sociale huurwoningen en goedkopere koopwoningen c.q. starterswoningen.

Het plangebied is opgedeeld in vijf deelgebieden met elk een eigen woonsfeer en structuur. In het deelgebied 'Wonen op 't veld' wordt onder meer ruimte geboden aan bijzondere woonvormen. De ontwikkeling van met name dit plangebied heeft geleid tot zorgen bij een deel van de raad. Deze zorgen richten zich met name op (het ontbreken van) de realisatie van starterswoningen in de witte vlekken en kwamen aan de orde in schriftelijke vragen aan het college en de raadsvergaderingen van 19 april 2022 en 10 mei 2022.

De raad heeft geconstateerd dat het bestemmingsplan (gedeeltelijk) niet heeft geleid tot het gewenste resultaat. Bovendien is gebleken dat raad, college en inwoners een eigen en uiteenlopende betekenis hebben gegeven aan verschillende (beleids-)documenten, waaronder de startnotitie; amendement; moties en toezeggingen.

Onderzoeksopzet

In dit onderzoek staan de volgende twee onderzoeksvragen centraal:

1. Op welke wijze heeft de gemeenteraad van Tynaarlo vorm en inhoud gegeven aan zijn kaderstellende rol bij de ontwikkeling van het plangebied Vries Zuid? In hoeverre zijn de oorspronkelijke verwachtingen van de raad bij de ontwikkeling Vries Zuid uitgekomen? Wat zijn mogelijke verklaringen voor het (eventuele) verschil tussen de verwachtingen tijdens het besluitvormingsproces en de uiteindelijke uitvoering van het Bestemmingsplan Vries Zuid?
2. Hoe kan de raad zijn kaderstellende rol bij toekomstige ruimtelijke planvorming versterken, mede in het licht van de nieuwe Omgevingswet?

Om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden zijn verschillende vormen van dataverzameling ingezet. Zo is er *input* verzameld tijdens:

- Een ambtelijke startbijeenkomst;
- Een startbijeenkomst met een vertegenwoordiging van de raad;
- De uitvoering van een documentenstudie;
- Tien verdiepende interviews.

Conclusies

1. Bij de ontwikkeling Vries Zuid is de formele (wettelijk voorgeschreven) bestemmingsplanprocedure op correcte wijze verlopen. De planontwikkeling is passend binnen het bestaande beleid;
2. De raad heeft actief gebruik gemaakt van zijn sturingsmogelijkheden om vorm en inhoud te geven aan zijn kaderstellende rol bij de ontwikkeling Vries Zuid;
3. Het college is bij de uitvoering van het bestemmingsplan Vries Zuid gebleven binnen de door de raad vastgestelde kaders. De wijze waarop het college hier invulling aan heeft gegeven voldoet echter voor een deel niet aan de (oorspronkelijke) verwachtingen van de raad bij de invulling van het plangebied, in het bijzonder ten aanzien van (het uitblijven van) starterswoningen;
  - a. De verwachtingen die de raad kennelijk had bij de ontwikkeling Vries Zuid zijn voor een deel impliciet gebleven en onvoldoende geëxpliciteerd in de door de raad vastgestelde 47 kaders. De verwachtingen, wensen en percepties van de raad verschilden voor een deel per fractie en waren niet altijd eenduidig;
  - b. Een principiële en uitvoerige discussie binnen de raad en tussen de raad en het college bij de aanvang van de planvorming over de belangrijkste uitgangspunten voor de ontwikkeling Vries Zuid heeft maar in beperkte mate plaatsgevonden;
  - c. De raad is regelmatig geïnformeerd – deels op verzoek van de raad, deels op initiatief van het college – over de stand van zaken bij de ontwikkeling Vries Zuid. Het college had de

- verwachtingen van de raad meer proactief kunnen managen;
- d. De ontwikkeling van de woningmarkt en de stijgende woningprijzen hebben de realisatie van betaalbare (starters)woningen in Vries Zuid bemoeilijkt.

Presentatie onderzoek aan de raad door Pro Facto

Op maandag 2 oktober 2023 heeft de Rekenkamer Tynaarlo het onderzoeksrapport 'Ruimte voor de toekomst: onderzoek naar besluitvorming Bestemmingsplan Vries Zuid' aan de gemeenteraad aangeboden. Het onderzoeksrapport, dat is uitgevoerd door onderzoekers Pro Facto, werd na afloop van de presentatie door auteurs Erwin Krol en Mark Beukers toegelicht. Ook waren de aanwezige raadsleden in de gelegenheid om vragen te stellen aan de onderzoekers.

Hoe informeren we de inwoners?

De Rekenkamer Tynaarlo brengt de belangrijkste resultaten uit het onderzoek via een persbericht op LinkedIn en de website van de gemeenteraad onder de aandacht. Het volledige onderzoeksrapport is daarnaast te lezen op raad.tynaarlo.nl.

Namens het presidium van de gemeenteraad Tynaarlo,

drs. M.J.F.J. Thijsen,

burgemeester

Raadsbesluit nr. 8

Betreft:

Raadsvoorstel Rekenkameronderzoek besluitvorming bestemmingsplan Vries Zuid

De raad van de gemeente Tynaarlo;

Gelezen het rekenkameronderzoek 'Ruimte voor de toekomst: onderzoek naar besluitvorming bestemmingsplan Vries Zuid'

Gelet op artikel 182 van de Gemeentewet

B E S L U I T:

1. Bij toekomstige ruimtelijke besluitvormingsprocedures duidelijke kaders te stellen door:
  - a. Belangrijke begrippen te omschrijven;
  - b. Beleidsuitgangspunten en dilemma's te bespreken;
  - c. Een gezamenlijke opdracht aan het college te geven en;
  - d. Vaste momenten af te spreken waarop het college verantwoording aflegt over de voortgang van de bestemmingsplanprocedure

Vries, 28 november 2023

De raad voornoemd,

drs. M.J.F.J. Thijsen,   voorzitter

R.J. Puite,   griffier